

Dues ciutats i dos amors

Romà Casanova, bisbe de Vic

En el paradigma tecnològic en què vivim, com a creients, hem d'afrontar els desafiaments que se'ns plantegen. Davant la rapidesa en què es desenvolupa la tecnologia som cridats a prendre posició ferma «per custodiar i valorar la magnífica humanitat que ens ha estat donada». Aquest és l'ensenyament clau de Lleó XIV en *Magnífica humanitas*. La postura del Sant Pare en aquesta encíclica és clara: oferir «elements essencials per a un discerniment moral i social que protegeixi la primacia de la persona, per tal que la intel·ligència humana sigui sempre, amb la seva consciència i llibertat, la que guiï les innovacions tècniques i n'estableixi amb responsabilitat l'ús i els límits» (97).

Delegar massa en la IA pot debilitar el judici personal i la creativitat

Certament que la IA pot ser una gran ajuda en molts aspectes de les necessitats humanes, però al mateix temps ens pot duu a «delegar massa i a cercar respostes ràpides debilitant el judici personal i la creativitat». Cal també tenir en compte l'impacte ambiental dels actuals sistemes d'aquesta tecnologia: requereixen gran quantitat d'energia i aigua, incideixen de manera significativa en les emissions d'anhidrid carbònic i consumeixen recursos de manera intensiva; sense oblidar el preu amb què, massa sovint, s'aconsegueixen els minerals necessaris per als dispositius que la utilitzen: explotació, conflictes, sang vessada.

La intel·ligència artificial, en quant producte de la tècnica, no ha pas de ser considerada com a moralment neutra, sinó que ens hem d'interrogar «sobre la mane-

ra com ha estat dissenyada i quina idea de persona i de societat queda inscrita en les dades i en els models que la guien». Pot ser una eina per a augmentar el poder del qui ja disposa de l'accés a les dades. D'aquesta manera poden «orientar informacions i consums, condicionar processos democràtics i incidir en les dinàmiques econòmiques en benefici propi, contradient la justícia social i la solidaritat entre els pobles». Per això és indispensable que l'ús de la IA vagi acompanyada de criteris clars i controls efectius.

En si mateixes, la ciència i la tècnica no poden ser rebutjades per l'humanisme cristià, sinó que les assuimeix amb realisme, perquè són «un do que pot alleujar sofriments i oferir noves possibilitats, però han de romandre ordenades al bé comú, a la justícia, a la cura dels fràgils i de la creació». En el fons és la qüestió que ja plantejava sant Agustí en *La ciutat de Déu*, quan afirmava que en la història hi ha dues maneres de construir: «d'una banda, l'amor a Déu i al proïsme, i de l'altra, només l'amor a si mateix» (130).

